

A takarékosági bizottság még nem döntött forma szerint is, hogy fönmarad-e a négy egyetem.

Budapest, október 1. Klebelsberg Kunó kultuszminiszter ma délelőtt a budapesti Király József-műegyetem tanácsát fogadta, melynek minden tagja megjelent a miniszter előtt a szokásos tanév eleji tisztelgésen. Ezután a kultuszminiszter a szegedi egyetemi tanács küldöttségét fogadta, melynek ugyancsak minden tagja résztvevő a tisztelgésen. Mind a két küldöttség fogadtatásánál szóba került az egyetemek fenntartásának pénzügyi problémája. A takarékosági bizottság ugyanis a

közeljövőben ismét foglalkozik az egyetemek kérdésével és dönt afelett, hogy a négy egyetem maradjon meg, vagy megszüntessenek belőle egyet, vagy kettőt. A kultuszminiszter ragaszkodik mind a négy egyetem fenntartásához. A miniszter ilyen irányú proposícióját a takarékosági bizottság már július havában akceptálta is és most már csak formai kérdés, hogy a takarékosági bizottság mikor mondja ki határozatilag, hogy a négy egyetem közül egyet sem szüntet meg.

Caillaux adósságtörlesztési javaslatait Amerika nem fogadta el.

Budapest, október 1. Francia lapok diadalmas híradásai alapján az a hír terjedt el Európában, hogy Caillaux teljes sikert aratott az amerikai tárgyaláson és a francia háborús adósságok törlesztését rendezték, még pedig egészen Caillaux tervei szerint, vagyis, hogy Franciaország az első öt éven át évente negyven, a következő hét évben hatvan és ötven éven keresztül százmillió dollárt fizet.

Ezzel a kedvező hírrel szemben Párisból most egy délután öt óra tíz perckor feladott távirattal azt jelentik, hogy az Havas-irodnak küldött newyorki jelentés szerint az adósságok szabályozása tárgyában előterjesztett francia javaslatokat nem fogadták el. Tehát — kudarc.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Washingtonból jelentik: A francia-amerikai adósságrendező bizottság ma délutáni ülésén elvetették azt a megegyezési javaslatot, amelyet a francia és az amerikai albizottság tegnap dolgozott ki. Coolidge elnök kijelentette, hogy mindaddig nem szól a tárgyalások menetébe, míg a bizottság erre őt formálisan fel nem kéri.

A francia-amerikai bizottság ma este ismét ülést tartott, amely mindössze nyolc percig tartott. Az értekezlet után Mellon kijelentette, hogy a francia bizottság javaslatait nem leheteti elfogadni.

Caillaux mindezek dacára szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy pénteken este elutazik Washingtonból és így nem valószínű, hogy a megállapodást sikerül létrehozni.

„A saját otthonom pusztult volna el, ha én gyújtottam volna fel a városházát” — mondja a szentesi tűzoltó.

Féltreértés, vagy beismerés? — Ujságok rejtélye és Bagi Imre memorandumai. „Nem akartam, hogy Szentes Gyöngyös sorsára jusson”. — A tömeg ítéle. A szegedi törvényszék a felgyújtott városháza termében tárgyalja a gyújtogatás bűnügyét.

Szentes, október 1. (A Délmagyarország ki-küldött munkatársától.) Két éve nem szállott ki a szegedi törvényszék büntetőtanácsa Szentesre és két év óta nem volt büntügyi főtárgyalás a városháza hatalmas közgyűlési termében. Csütörtökön reggel pedig egymás után pereglek le a szentesi városháza közgyűlési termében a szentesi gyújtogatási bűntény fejezetét, abban a teremben, ahol máskor heves szócsaták folynak, talán éppen a modern tűzoltófelszerelésről, abban a teremben, amely fölött karcsun nyulik az ég felé az a torony, ahol két hónap előtt tűz pusztított... És ezzel a tűzzel Bagi Imre tűzoltóórparancsnokot vádolják.

Reggel féltíz előtt kinyitják a nagy szárnyas ajtókat, beözönlök, betódul a nép, parasztok, kiscsapatok, ügyvédek, nők. Szentesnek most ez az egy szenzációja van: igaz-e, bebizonyul-e, hogy Bagi Imre gyújtotta föl a városházát? Bagi Imre pedig egykedvűen, szólanul és félelem nélkül ül a vádlottak padjára kinevezett városatyái széken. Bajusza szépen ki van pödörve, civilben van, csak a csizmája a régi. A tűzoltóktól való.

— A gyújtogatás büntetével vádolt és fogva tartott Bagi Imre ügyét fogjuk tárgyalni, — mondja Vild Károly elnök. Mellette ül a szegedi tárgyalásokról ismert tanács: dr. Rácz Andor és dr. Molnár István. Ahol máskor a városi tanács ül, ott foglal helyet a hosszú zöld asztal előtt az ügyész: dr. Tempa Gyula. A védő is itt van, feketében, dr. Wellisch István.

A vádiratot olvassa fel az elnök. Bagit azzal vádolják, hogy július 9 én felgyújtotta a városházát.

— Megértette a vádat?

— Nem vagyok bűnös! — jelenti ki csöndesen a tűzoltó.

— Védelmemre csak azt hozhatom fel, hogy engem nem kényszerített arra semmi, hogy felgyújtsam ezt a városházát. Én erre nem vagyok képes... Mintha enyém lett volna a városháza, úgy gondoltam. A saját kenyéradót gazdám házára csak nem fogom felgyújtani. 14 évig mindig becsületesen szolgáltam a várost. Mindig a más vagyont védelmeztem. Erre tanunak hívom Szentes egész közönségét. Hogy lehetek én gyújtogató...

— 1911-ben kerültem ide, őrsparancsnok

voltam. Lakdóm itt van a városháza sztrádyban.

Ha felgyújtottam volna, annyit jelentett volna, hogy saját házamat gyújtottam föl... Hiszen itt, ebben az épületben laktam...

A tűzoltó halkán, csöndesen beszél, letörli verejékét. Az elnök a tűzről kérdezi. Aprólékosan elmondja, hogy feleségének mosóteknőt ácsolt akkor, amikor valaki elkiáltotta magát:

— Ég a városháza!

És akkor megszólaltak a vészcsengők. Rohant a sisakért, a csákányért és rohant föl a padlásra. Menteni, amit lehet! Előző este nagy tűz volt Orosházán, mondja, éjszaka teljes sötétben felmentek a toronyba egy szál gyertya világánál, hogy megnézzék: ég-e meg? És másnap reggel, amint a piszon sétált, össetalálkoztak társaival. Azt mondták, meg kell nézni még egyszer. A református templom tornyába mentek ekkor, onnan jobban látni. Aztán hazament, olvasott, dolgozott. Délfelé pedig jön a kiáltás: ég a városháza! Akkor rohant föl, oltott, többet nem tud. Minden erejét megfeszítve oltott, nem hogy gyújtogatott volna.

— Hogyan lehetett följutni a toronyba? — kérdi az elnök.

— A lakatkulcsok nálam voltak, az én tudtom nélkül senkinek mehelett föl a toronyba. Ha csak nem a lukakon dobták be a csóvát...

Most elmondja, hogyan került ő gyanúba.

— Féltreértés miatt állók most itt a bíróság előtt. Mindjárt vallatni kezdtek. Megmondtam, hogy fönt voltam a toronyban, de nem kérdezték, mikor és melyik toronyban? Én délelőtt csak a református templomban jártam. A rendőrök pedig úgy értették, hogy a tűz előtt a városháza tornyában voltam. Féltreértés az egész... Azért vagyok most itt. Öten tanúsíthatják, hogy a református toronyban voltam a tűz előtt, akkor pedig ugyanebben az időben nem lehettem a városházán...

— Nézze csak Bagi, — állítja meg az elnök. A toronyban a tűz után találtak egy ujságot, Az Est egyik részét. Megállapították, hogy ez az ujság egy érdekes tüzet ír le. Aztán a maga lakásán találtak egy Pestí Hírlapot. Az is

tűzről számolt be. Miért tette el ezt az ujságot?

— A tűz oltásának fejlődése érdekelt.

— Nézze csak Bagi, Az Est csak arról számolt be, hogy

az Océ'n konzervgyárban, alig tudták lefolytatni az oltást a tűzoltók. Olyan nagy volt a hideg, hogy megfagytak a vizsugarak és valósággal jég vette körül a tűzoltókat.

Lásd, ez nagyon érdekes tűz volt és ugyan-csak érdekes tűzről számolt be a másik ujság is.

Ezek után az a gyanu merült föl, hogy mind a két ujság a magáé, mivel maga, mint tűzoltó gyűjtötte az érdekes tüzeseteket.

— Az Estet valaki a tűz után vihette föl a városházára. Az nem az enyém — szól Bagi.

Az elnök most elébe tár egy csomó jelentést, amelyeket Bagi írogatott a belügyminiszternek és a város hatóságának, hogy elpusztul a város, ha nem szereznek be modern felszerelést.

— Nem akartam, hogy Szentes Gyöngyös pusztulásának sorsára jusson.

Azért írtam ezeket, válaszolt Bagi egészen csöndesen.

— Mi a rossz felszerelésünkkel mindig akkor értünk ki a tűzhöz, amikor már a ház leégett. Egyszer nem volt lovunk, máskor nem volt kocsi. Egyes tüzesetek után szinte szégyeltem kimenni az utcára az emberek közé. Ambicionáltam, hogy megfelelő színvonalu legyen a szentesi tűzoltóság.

Elnök: Az ötvenhatos szobából tíz óra tájban dobogást hallottak a padlásról. Az a gyanu, hogy maga volt fönt akkor a padlásra és készült el a tűzre.

— Én a református toronyban voltam.

Bagi vallomása végén az elnök ismét így szól hozzá:

— Ujból kérdezem, „nem érzi-e bűnösnek” a lelkét?

— Nem vagyok bűnös. Még gondolatban sem terveztem ilyet, hiszen én is ebben a házban lakom.

A tanú kihallgatások következtek ezután.

Mégyessy polgármester elmondta, hogy mindjárt Bagira terelődött a gyanu, mert az ellenkező oldalon fogott hozzá a tűz oltásához.

Dr. Papp Dezső rendőrkapitány a nyomozásról beszélt és a most következő tanúkkal azt akarják tisztázni, hogy vajjon Bagi bevalotta-e azt, hogy a városháza tornyában járt a tűz előtt. Jeney rendőrfogalmazó és Gyulaváry Géza tanácsnok szemébe mondták Baginak, hogy előtük beismerte ezt a toronyműszázt.

Bagi pedig csöndes hangon mondja:

— Féltreértésről lehet szó... Én akkor délelőtt a református toronyban voltam... — és ezt erősítgeti sokáig.

A tanácsnok vallomásának igen érdekes része a következő:

— Baginak mániája volt a memorandumok gyártása, a felszerelés kibővítése ügyében.

— Én már a végén egészen figyelmen kívül hagytam ezeket a mániátikus jelentéseket. Az a meggyőződése, hogy Bagi parancsnok akart lenni mindendron. Pedig nem volt iskolája.

Most az önkéntes tűzoltók kerültek sorra, akiket az elnök arról hallgatott ki, hogy a tűz oltásánál hogyan dolgozott a vádlott. A tűzoltók mind azt vallották, hogy legjobb tudása szerint igyekezett menteni azt, amit menthetett.

A déli szünet alatt csoportokba verődve tárgyalja a tömeg a fejleményeket. Már ítéletet is mondanak fölötte. Egy csoport fölmentőt, a másik haldiosat. Délután 3 órakor csöndesen ül helyére a bírónő előtt Bagi Imre, az ajtókon pedig beömlök a tömeg.

Most is tűzoltók kerülnek sorra, akiket az elnök mind arra kérdez, hogy hogyan dolgozott Bagi az oltásnál és mikor volt fönt a városháza tornyában, vagy a református templom erkélyén. Akadnak egyesek, akik arról tesznek vallomást, hogy a tűz előtt dobogást hallottak a padlásra és annak az impressziójuknak adnak kifejezést, hogy Bagi motorkárák akkor fönt a gyúlékony anyagok között. Mások jönnek, akik ilyeneket hallottak az őrsparancsnoktól:

— Majd ha egyszer kigyullad a városháza, akkor majd lesz jó felszerelés.

Az első tárgyalási nap után meg lehet állapítani, hogy Szentes meggyőződése Bagi ellen van.